

Krpič SL vka
Ljubljana

AMERIŠKA

DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 2

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, JANUARY 3, 1940

LETO XLIII. — VOL. XLIII.

PROGRAM 76. ZASEDANJA KONGRESA

Danes se zbere k zborovanju 76. kongres Zed. držav. V sledečem so glavne točke, ki jih mora kongres rešiti v tem zasedanju:

Ali naj se dvigne kvota narodnega dolga nad \$45,000,000,000. Kaj naj se stori glede novih davkov, kot priporočano po poljedeljskem tajniku Wallace. Ali naj se podaljšajo trgovske pogodbe, ki jih je napravila administracija in ki se stečejo v juniju. Ali naj se zniža vladne izdatke za upravo. Ali naj se zopet načne predlog za \$1,615,000,000, kar bi lahko vlada posojevala ali trošila po svoji uvidevnosti; zadnjič je to senat zavrgel. Ali naj se zopet načne predlog za \$800,000,000 za vladni gradbeni program, kar je poslanska zbornica zadnjič zavrgla. Ali naj se dovoli predsedniku \$2,300,000,000 za obrambo dežele. Kaj naj se stori glede relifa in WPA. Roosevelt bo priporočal okrog \$1,000,000,000 za to. Ali naj se spremeni postavbo glede narodnega delavskega odbora in glede delovnih ur. Ali naj vladni odsek nadaljuje s svojim preiskovanjem glede aktivnosti protiameriških elementov. Ali naj se sprejme ali zavrne predlog za postavbo proti linčanju.

To je v glavnem dnevni red tega kongresa. Če bodo pridni, bodo s tem gotovi tje do konca maja ali sredi junija.

Uruguayska vlada je zasegla nemški parnik

Montevideo, 1. jan. — Uruguayska vlada je internirala nemški tovorni parnik Tacoma in zaprla njeno posadko do konca te vojne. Parnik je postal del nemške bojne mornarice s tem, da je pomagal odpeljati nekaj nemške posadke z bojne ladje Graf Spee, predno jo je nemška posadka razstrelila zunaj tega pristanišča. Zato je zdaj uruguayska vlada ukazala poveljniku Tacome, da mora odpotovati iz pristanišča do ponedeljka jutraj do šestih. Toda kapitan Tacome, Hans Know, si ni upal na morje, ker so zunaj še vedno angleške križarke. Ko je potekel določeni rok, je prišla na krov uruguayske mornariške posadke in zaplenila ladjo ter jo bo z posadko vred internirala do konca vojne, kot to govore mednarodni zakoni. Kapitan in 60 mož posadke Tacome imajo dva dni časa, da uredijo svoje osebne zadeve, nakar bodo odpeljani na kak kraj v notranjost dežele.

Hitler je poslal domov angleško prijateljico

London, 2. jan. — Angleška lepota Unity Freeman - Mitford, hčerka Lorda Redesdale, ki je bila na smrt zaljubljena v nemškega kanclerja Hitlerja, se vozi proti domu na posebnem vlakcu, katerega je zanjo pripravil Hitler. Hitler jo je svoje čase imenoval "perfektno nordijsko krasotico." Ko je izbruhnila vojna, se je bila dekle sprla s Hitlerjem in se je zastupila in še vedno ni ozdravela popolnoma.

Jako pameten ukrep

Mesto je začelo z novim sistemom za plačevanje najemnine družinam, ki so na relifu. Gospodarji hiš bodo dobili zdaj najemnino v gotovini, ne pa kot zdaj v tistih nakaznicah, s katerimi ste mogli plačati samo davke, vodo, plin ali elektriko. Najemniki bodo dobili nakaznico dvakrat na mesec, kadar pridejo po naročila za živila. Nakaznice bodo dali gospodarju stanovanja, ki bo nakaznico podpisal in jo poslal na relifni urad. Ta bo potem pa takoj odposlal ček, ki bo dober povsod.

Pozdravi iz Floride

Mrs. Praust in hčerka pošiljata iz Miami, Florida tople pozdrave vsem znancem in prijateljem.

Al Smith napadel tretji termin

New York. — Ob svoji 66 letnici rojstva je Alfred E. Smith izjavil, da ima Rooseveltova administracija mnogo komunističnih idej in tedenc. Obenem je strogo obsodil tretji termin predsednika in rekel, da bi bil podpredsednik Garner zmožen predsednik. Dalje je Smith rekel, da v kampanji ne bo zavzel nobenega pozitivnega stališča, dokler ne bo slišal platforme.

"Toda če bo demokratska platforma tudi letos polna hvale za novo dealersko administracijo, potem bo zopet treba vzeti popolno palico v roke," je rekel Smith. (S tem je hotel reči, da bo proti vsakemu Rooseveltovemu kandidatu).

Anglija je poklicala nadaljnjih 2,000,000 mož pod zastavo

London, 1. jan. — Angleški kralj Jurij VI. je danes podpisal razglas, da se pokliče nadaljnjih 2,000,000 mož pod orodje. To bo prizadelo moške od 19. do 27. leta. Letniki 20, 21 in 22 so bili že prej vpoklicani. S tem novim novčenjem bo imela Anglija v orožju 3,500,000 mož. Poklicani pa ne bodo vsi kmalu, ampak letnik za letnikom. Prvi bo poklican letnik 23 in sicer se mora zgledati do 1. marca. Zatem bodo sledili pa drugi letniki.

Ta zadnja vladna odredba za vojaške novince znači, da pričakuje Anglija letos odločilne boje.

Nov grob

V torek jutraj je preminila na domu 1213 E. 173rd St. Kristina Sinkovec, stara 25 let. Bolehala je že od osmega leta. Tukaj zapušča starše, Frank in Mary Sinkovec, brate: Franka, Josepha, Konrada in dve sestri. Mary omož. Novak, Ela olmož. Hart ter več sorodnikov. Rojena je bila v Clevelandu. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti v petek ob 8:15 zjutraj v cerkev Marije Vnebovzete in na sv. Pavla pokopališče pod oskrbo pogrebnega zavoda Jos. Zele in Sinovi. Naj počiva v miru, preostalih pa naše sožalje.

Pozdravi iz New Yorka

Ann in Helen Kozelj pošiljata iz svetovnega mesta New Yorka najlepše pozdrave vsem svojim prijateljicam, zlasti pa pevkam Ilirije Hi, Mrs. Kogovšek in Mr. Rakarju.

RUSIJA, NEMČIJA BOSTA MORDA STRNILI ARMAD

Copenhagen, 2. jan. — Tukajšnji dnevnik "Politiken" prinaša danes obširen komentar, ki je spravlil vso Evropo na noge namreč, da bosta Rusija in Nemčija strnili svoji armadi skupaj in skupno udarili po Evropi. Stalin je baje že vprašal Hitlerja, naj mu pošlje večje število mehanikov, inženirjev in drugih specialistov, ki bodo reorganizirali ruski transportacijski sistem. Če da Nemčija svojo tehnično zmožnost Rusiji in ta da svojo maso vojaštva in raznega materiala, bi bila to strašna sila.

Ničesar sicer še ni gotovega, toda nekaj se kuha. Angleški poslanik za Rusijo se odpravlja domov, Mussolini je tudi ukazal svojemu poslaniku, naj pride domov na "posvetovanje." Če bo Nemčija združila svojo armado z rusko, potem je gotovo, da se bo Mussolini pridružil zavezništvu. Anglija in Francija se pripravljata, da bosta v redu tudi za slučaj vojaške zveze med Rusijo in Nemčijo.

Zamrzla Donava ovira plovbo v Nemčijo

Belgrad, Jugoslavija. — Gornji tok Donave že zmrzuje in kosi ledu plavajo vzhodno celo do Budimpešte. Mrzli vetrovi iz Rusije in splošno nizka temperatura grozi, da bo vsa Donava v kratkem zamrznila. Potem bo vsaka trgovska plovba po tej reki ustavljena in Nemčija bo popolnoma odrezana za dobavo potrebščin iz osrednje Evrope, kjer ji edino ne morejo zavezniški do živiga. Nemčija je dobivala po Donavi iz Rumunske, Bolgarije in Jugoslavije olje, žito in razne kovine.

AMERIKANCI GREDO IZ RUSKE POLJSKE

Moskva, 2. jan. — Ameriški poslanik Stenhardt je izposloval od ruske vlade, da je dovolila kakim 200 Amerikancem, ki se nahajajo v Poljski, ki je zdaj pod rusko vladno, da smejo oditi domov preko Rumunske, ne da bi morali najprej v Moskvo. Potovali bodo preko Balkana in Italije domov v Ameriko.

ZANIKAJO, DA BI BIL GOERING OBSTRELJEN

Berlin, 2. jan. — Ker so se v Parizu pojavile govorice, da je bil feldmaršal Goering na lovu iz zasede obstreljen, je nemška vlada to zanikala kot nes pametno govorjenje. Goering se je glede napada baje pritožil pri Hitlerju, ki je za maršala odredil posebno telesno stražo.

"Happy New Year, John!"

Washington, D. C. — Ko se je pripeljal podpredsednik John Garner v kapitol na zasedanje kongresa in ko sta se sestala s predsednikom Rooseveltom pri konferenci, mu je Roosevelt vesel prožil roko in mu zapel: "Happy New Year to you!" Predsednik je to tako lepo zapel, da se ni prav nič poznalo na glasu, da ga kaj skrbi Garnerjeva kandidatura za predsednika Zed. drž.

Nemčija je izgubila vso priliko ugnati Anglijo v zraku

New York. — Štirje meseci vojne med Nemčijo in zavezništvom so donesli skoro popoln zastoj na vseh frontah. V Berlinu se sicer govori, da bo Nemčija v kratkem udarila z vso zračno silo po zavezniških, toda vse o količini kaže, da bo Nemčija morda rajši iskala premirja kot pa vojno do samega konca.

Diplomati in vojaški izvedenci v nevtralnih deželah so mnenja, da je ura, ko je Nemčija nameravala udariti z vso silo po Angliji, že minila. Nemški napadi v zraku in na morju so bili na vrhuncu v septembru. Od tega časa pa napadi pomenjujejo in zavezniški so postali gospodari na morju in v zraku. Zavezniški imajo zase odprta vsa morja, da lahko dobe potrebščine in angleške kolonije so se šele začele organizirati za odpomoč Angliji. Češar Nemčija z vsemi svojimi grožnjami ne more zabraniti.

Splošno mnenje v vseh nevtralnih deželah je, da Nemčija s svojim spomladanskim napadom samo straši, da bi to delovalo na živce raznih veselil, ki bi začele prigovarjati zavezništvu, naj sklenejo premirje.

KER JE KRSTIL Z MRZLO VODO

Moskva, 2. jan. — Neki duhovnik iz Rostovskega okraja je bil obsojen v osem let ječe, ker je krščeval otroke z mrzlo vodo. Ob last pravi, da se je radi tega več otrok prehladilo. (V Rusiji bodo najbrže ukazali, da se otroke kršče s kuhanim vinom.)

Društvo št. 55 SDZ

Društvo Presv. Srca Jezusovega št. 55 SDZ je izvolilo sledeči odbor za leto 1940: Predsednik Jože Grdina, podpredsednik Mary Smolk, tajnik Stefan Markolia, blagajnik Geo. Smolk, zapisnikar Valentin Kovačič, nadzorni odbor: Vincenc Zoratz, Stefan Zver in Martin Kavaš.

Rusi hočejo za vsako ceno predreti finsko fronto

Hitler se bo umaknil, če bo to dovedlo do miru z zavezniški

Paris, 1. jan. — Napol uradni časopis "Petit Parisien" poroča o vesti iz Italije, da se Hitler pripravlja odstopiti kot nemški kancler in da bo vzel z vlade tudi več radikalnih nacijskih, če bi ta korak pripravil zavezniške do tega, da bi sklenili premirje z Nemčijo. Feldmaršal Goering bi postal kancler in Hitler bi bil predsednik vlade.

Če bi Hitler to izvedel, potem zavezniški ne bi imeli več izgovora, da ne bodo sklepali miru z vlado, kateri na čelu stoji Hitler. Ta vest je zbudila v Parizu veliko senzacijo, ker se v časopisu trdi, da je vest absolutno resnična.

Nemška vlada bi se, če bo Hitler izvedel ta načrt, organizirala sledeče: Hitler bi imel urad predsednika, kakor ga je imel Hindenburg, ko je Hitler postal kancler. Radikalni nacijski, kot Himmler, načelnik nemške tajne policije, propagandni minister Goebbels in dr. Ley, bi bili odstranjeni od vlade. Von Ribbentrop bi ne bil več minister zunanjih zadev, ampak najbrže Hans Mackensen, ki je zdaj poslanik za Italijo. Z Rusijo bi se odnošali nekoliko popustili. Ustvarila bi se Poljska in Češka država v gotovem smislu.

Vest tudi zatrjuje, da so glavni nemški industriji zadovoljni z vsakim novim preustrojem v državi, samo da se Nemčija ne bo vedno bolj obračala proti sovjetskemu ekonomskemu sistemu.

IZ RIMA SE BO VODILA USODA EVROPE

Paris. — Časopis "Petit Parisien" piše, da je bil obisk papeža Pija XII. pri laški kraljevi dvojici takega pomena, da se lahko računa to za zelo važno za bodočnost Evrope. "Dva naslednika starodavnega Rima sta se združila proti boljševiški revoluciji, ki je vpadla v Finsko in ki grozi poplavit vso Evropo s pomočjo Berlina," piše ta pol uradni francoski dnevnik.

* Francija je dovolila Finski 2,000,000 frankov posojila.

Rusija drvi novo armado na finsko fronto, ki je boljše opremljena in gorkeje oblečena. V prvo vrsto stopajo zdaj mlajši vojaki.

Helsinki, 2. jan. — Nova ojačenja, ki jih je dobila ruska armada na fronti pred Mannerheim linijo, je udarila v najhujšem mrazu in v snežnih viharjih na finske postojanke. Rusi so se zagnali v sredino in v zapadno točko Mannerheim linije. Videlo se je, da so to popolnoma nove ruske čete, ki so vse boljše opremljene, pa tudi gorkeje oblečene. Ob času naskoka je vladal tak strašan mraz, da so ranjeni zmrznili, predno je mogla priti pomoč, da bi se jih odneslo.

Videti je, da hočejo Rusi za vsako ceno prodreti na tej fronti in končati vojno, pa naj jih to stane še toliko izgube. Dozdej se jim je še vsak poskus izjalovil. Ta bojna črta je 60 milj dolga in tukaj so finske postojanke najbolj utrjene, Rusi imajo očitno

načrt, da preseka tukaj finsko obrambo črto in da bodo toliko časa naskakovali in pošiljali novičke v boj, da bodo Finci končno omagali, ne glede na to, koliko ruskih vojakov bo pri tem dalo življenje.

Rusko poveljstvo najbrže računa, da ima dovolj vojaške mase, da jo lahko goni proti Fincem, da se bodo morali podati, ali pa bodo padli do zadnjega moža. Kjer pade en ruski vojak, jih lahko stopi na njegovo mesto deset ali več, češar pri Fincih ni.

Nek finski častnik poroča, da mu bo ostal neizbrisno pred očmi pogled na stotine ruskih mrličev, ki jih je videl ležati po gozdu na tej fronti. To so bili ranjeni vojaki, ki so zmrznili in neprestano boji niso niti dali dovolj časa, da bi se mrličje pokopalo.

Druška ruska divizija obkoljena:

Copenhagen, 2. jan. — Finske patrulje na smučkah ogrožajo, da bodo popolnoma obkolile še drugo rusko divizijo, možno najmanj 16,000 mož. Finci so že na obeh bokih ruske divizije in ji skušajo priti za hrbet, da jo popolnoma odrežejo od ostale armade in ji preprečijo vsak dovoz živeža in vojnega materiala.

Obkoljevanje se vrši prav po načinu kot so Finci napravili z 163. rusko divizijo, ki so jo Finci potem, ko so ji odrezali poti nazaj, popolnoma uničili. To se vrši na vitalni finski fronti v Salla sektorju, kjer so nameravali Rusi udariti preko Finske do Botniškega zaliva in presekati Finsko na dvoje ter tako popolnoma odrezati severno in južno finsko armado.

Zopet se je nemški parnik prerinil domov

Berlin, 2. jan. — Parnik St. Louis, last Hamburg - Američan črte se je srečno preril skozi zavezniško blokado in pristal v domačem pristanišču. Parnik je odšel iz New Yorka na 27. avgusta in ga je vojna zajela na morju. Vendar je srečno došel v rusko pristanišče Murmansk, kakor šestnajst drugih nemških ladij, med njimi tudi Bremen. Nemška vlada ne pove, po kaki poti se je St. Louis izmuznil zavezniški blokadi iz Murmanskega doma v Nemčijo.

Finci uničili Rusom največji top

London, 21. dec. — Londonsko časopisje piše o heroiskem činu, kako je mala skupina Fincev razbila Rusom ogromni top, takozvano "veliko Berto," s katerim so Rusi obstreljevali iz 25 milj daljave mesto Viipuri in druga mesta. Skupina Fincev, oboroženih samo z ročnimi granatami in noži se je prebila čez mejo do kraja, kjer je bil ta top montiran. Ko so Finci pobili posadko, so uničili mehanizem pri topu in si zopet izvozevali pot k svojim četam.

Odbor društva "Zvon"

Slovensko pevsko podporno društvo Zvon je izvolilo za leto 1940 sledeči odbor: Predsednik Andrew Rezin, podpredsednik Anton Pelko, tajnik Sylvester Paulin, 3479 E. 78th St., blagajničarka Agnes Zagar, zapisnikar John Kaplan; nadzorni odbor: Frank Kokotec, John Rogelj, Domen Blatnik; zastopniki za SND v Newburghu: John Kaplan, Domen Blatnik; zastopniki za SND v Maple Hts: John Cvet in Martin Mirtel; za skupna društva Mike Vrček, Jacob Janchar; društveni zdravniki: dr. Perko, dr. Skur, dr. McCarty. Seje so vsako 4. nedeljo v mesecu ob desetih dopoldne v SND.

Zadušnica

Za pokojnim Frankom Pižmoht se bo brala v četrtek ob osmih v cerkvi sv. Vida zadušnica. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Kako so Finci vjeli Ruse v past

Helsinki, 1. jan. — Finski častniki pripovedujejo celo zgodbo, kako so vjeli Kiantajarvi v past popolno rusko divizijo, katero so obkolili, ji odrezali vsako pomoč od glavne armade ter so čakali polnih deset dni v silnem mrazu, da je bil sovražnik popolnoma onemogel, predno so se mu približali.

To je bila 163. ruska divizija, ki je štela kakih 15,000 mož, in katere uničenje pomenja dozdaj največjo zmago za Fince.

Popolnoma brezmiselno bi bilo za Fince, če bi bili takoj napadli rusko divizijo, ker so bili Rusi v veliki premoči, zato so

Finci poklicali svojega najboljšega zaveznika na pomoč — mraz. Potem ko so Finci izvalili rusko divizijo v past, so čakali deset dni, da so bili ruski vojaki tako otrpjeni od mraza, da noben niti puške ni mogel več držati.

Značilno je pri tem še to, da so Finci doživeli tako sijajno zmago nad Rusi prav na tistem kraju, o katerem se je zdelo, da bodo Rusi zadali Fincem smrtni udarec s tem, da bodo presekali Finsko na dvoje, od vzhodne meje, pa vse do Botniškega zaliva.

Deset dni v silnem mrazu, brez vsakega dovoza živeža, je vzelo Rusom vsako voljo do bojevanja. Ko so jih Finci enajsti dan napadli, so bili Rusi od glada in mraza tako oslajeni, da so se komaj premikali. Kljub temu so se ustavljali tri dni. Četrty dan je bilo pa vse obležalo, drugi so se pa razkropili v malih grupah po gozdovih, kjer jih še vedno zasledujejo finske patrulje. Malo jih po boju živih uteklo, razen če se podajo Fincem. Računa se, da je padlo od 3,000 do 4,000 Rusov v tem boju.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, po pošti, \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c.

SUBSCRIPTION RATES:

U.S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U.S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 2 Wed., Jan. 3, 1940

Vojni oblaki v 1940

Začeli smo novo leto, ki se je pričelo v znamenju topov in bojnih avionov, ki se bo morda prav tako končalo v znamenju smodnika. Nihče ne more vedeti kaj vse nam bo še prinesla evropska vojna, ker vojna kaj rada prinese nekaj nepričakovane, nove sovražnike, nove bojne fronte, pa lahko tudi mir.

Nemčija je bila na pohodu, da si dobi živil in sirovin od druge kot po morju, zato je morala pasti Poljska. Na vzhodu se ji je to posrečilo, toda nakopala si je na zapadu na glavo sovražnika, ki ji bo uničil vse pridobitve na vzhodu. Hitlerjev poskus, da bi se izognil vojne na zapadu, se mu je ponesrečil in zdaj mu ne kaže drugega, da sklene zavezništvo mir po pogojih, kot jih bodo ti narekovali, to je, da vrne nazaj Avstrijo, Češko in Poljsko in s tem prizna popoln poraz Nemčije, ali pa si poišče novih zaveznikov drugod in tako izsili premirje po svojih pogojih. Poleg tega ima pa Hitler odprti še dve poti, da udari na zapadni fronti in izvojuje zmago, ali pa čaka na razvoj dogodkov.

Poleg tega ima Nemčija odprte še tri poti, da udari na Skandinavijo, ali na Balkan, ali na Rusijo. V Skandinaviji Nemčija ne bo dosti opravila, ker bi ji angleško brodogradnja popolnoma zaprla pot iz Baltika. Na Rusijo pa Nemčija tukaj tudi ne more dosti računati, kolikor se more soditi po njenem neuspehu na Finskem.

Ako se obrne Nemčija proti Balkanu, se bo zopet podala v veliko nevarnost radi zveze med Anglijo, Francijo in Turčijo, dalje radi zveze med zavezništvi, Rumunsko in Jugoslavijo, radi italijanskih interesov na Balkanu in pa ker imajo zavezništvo nemalo vojaštva na bližnjem vzhodu. Ako bi Nemčija udarila na Podonavje, bi si ustvarila zopet novo močno fronto, katere si pa ne želi. Saj se je prav radi tega zvezala z Rusijo, da si zavaruje vzhodno mejo.

Zato bo pa Nemčija poskušala s svojim starim pravilom, da spravi spiti male sovražnike, ne vse naenkrat, ampak drugega za drugim. V tem slučaju bi bila prva na vrsti Rumunska, do katere more pa zdaj Nemčija samo preko Madžarske. Zato bi bilo treba najprej dobiti to, pa naj bo z raznimi obljubami ali pa z direktno invazijo.

Edina druga država na Balkanu, s katero ima Nemčija skupno mejo, je Jugoslavija. Tukaj pa Nemčija ne bo imela lahkega dela, ker Jugoslavijo smatrajo evropski diplomati kot eno najtežje dostopnih dežel, tako vsled svoje izvrstne armade in pa naravne lege. Tukaj bo neletela Nemčija v nekako tako vojno, kot jo bojuje danes Rusija na Finskem.

Glavno je pa to, da si bo nakopala Nemčija Italijo na glavo, kakor hitro stegne roko po Balkanu. Pa ne samo Italijo, tudi Rusijo bo imela na grbi, ker obe, Italija in Rusija imata svoje namene z Balkanom, Rusija direktno, Italija pa samo v toliko, kolikor stoji Balkan med njo in Nemčijo ali Rusijo.

Pred očmi je treba še vedno imeti dejstvo, da se bo Nemčija nekega dne obrnila proti Rusiji. Nemška bojna mornarica je silno razlučena, ker se je Rusija vsedla v Baltik in Hitler vidi, da je njegova zveza z Stalinom zelo oslabilila ono slavno ošiče Berlin-Rim.

Morda Hitler samo čaka, da bo Stalin izbral svoje najboljše čete na Finskem, nakar bo udaril in izgnal Ruse iz vzhodne Poljske in iz baltičkih dežel. Tak Hitlerjev pohod bi odobril Mussolini in niti zavezništvo ne bi imeli nič proti, ki bi morda počakali na zapadni fronti toliko časa, da bi Hitler opravil z Stalinom. To bi končno dovedlo tudi do premirja na zapadni fronti, ker bi bil Hitler junak, ki je zaježil komunistično nevarnost čez Evropo. To premirje bi dalo Nemčiji nekako gospodstvo na celini, toda na vsak način bi se morala odpovedati Poljski in Češki.

Ce se pa Nemčija odloči, da bo udarila na zapadni fronti, ne bo tega storila pred spomladjo in to tudi šele potem, ker si bo svesta zmage. In zmago bi morala izvojevati v treh do štirih mesecih, ker za daljšo bojno kampanjo Nemčija ni pripravljena. Če bo Nemčija tukaj izpadla, bo postavila vse na eno kocko, da zmaga v enem samem silnem sunku, ali pa bo na tleh.

Franciozi so se v tem času že prepričali, kje je nemška Siegfried črta najšibkejša in tam bodo udarili. Udarili pa ne bodo prej, dokler se Nemčija kje drugje ne zaplete v vojno, recimo na Balkanu.

Kar se tiče Stalina, je očitno, da je vrgel prehitro svoje karte na mizo in si opekel prste na Finskem. Pohod na Poljsko in v baltičke province mu je stopil v glavo, da se je zagnal na Finsko, kjer si bo skrhal zobe. Lahko je sicer še mogoče, da prodre Mannerheim linijo, ne glede na ogromne žrtve, toda vprašanje je, če bo ruski narod to prenesel. Če pa bo čakal do spomladi, potem bo pa naletel na mnogo ojačeno Finsko, ki bo dobila tekmo zime pomoč od vseh krajev.

Kakor stoji evropski položaj danes, ne čaka niti Nemčije, niti Rusije kaj posebno dobrega. Če Nemčija izpadne na zapadni fronti, je izgubljena, ker so zavezništvi močnejši. Če sedi in čaka, jo bodo zavezništvi izstradali. Edina rešitev za Hitlerja je, če udari po Rusiji in tedaj bi zavezništvi z njim milostno postopali.

Kakor stoji stvari danes, ne kaže, da bi videlo leto 1940 konec vojne. Toda nihče ne more vedeti, kaj se lahko zgodi danes ali jutri v Moskvi, v Berlinu, v Rimu in celo v Londonu.

BESEDA IZ NARODA**"Kanački"**

Ko je šla ongava Špela k Grabnarjevemu na 81. cesto v prodajalno je srečala Reparjevo Rezo iz Jutrovega. "Glej no Reza, kaj pa ti tukaj dole hodiš?" jo je vprašala. "Kaj še ne veš, ti Špela, jojmena, ti Špela, da še ne veš kaj bo tukaj 7. januarja v vaši dvorani na 80. cesti. To je pa res čudno, da ti ne veš, saj že ves Newburgh govori o 'Kanačkih'." Špela jo gleda pa pravi: "Kakšni kanački, saj jih imam doma v kletki in jih lahko gledam vsak dan."

"Joymena Špela, kaj se pa delaš tako neumno kakor, da v resnici ničesar še ne veš, saj vem da imaš doma Ameriško Domovino in tudi to vem, da vse prenošajš kar je v njej pa da še tega ne veš. Morda si pa pozabila, ker vedno jamraš, da te glava boli. No ti bom pa jaz povedala, 'Kanački' so pevec in pevke zbora, ki ga uči spoštovani g. Louis Šeme na Jutrovem."

"I nuja, Reza, sedaj pa že vem o kom se meniš. Saj so res pravi Kanački, ki tako lepo pojo, saj sem jih bila šla poslušat, ko so vprizorili spevoigro 'Mavrico', glej no, pa bi kmalu pozabila na Kanačke, če bi mi jih ti ne omenila. Veš, tako se mi je dopadla tista krasna spevoigra, da bi dala cel zlat cekin, da bi jo zopet videla."

"Vidiš Špela, zdaj imam pa nekaj imenitnega zate. Veš, ne bo ti treba dati cekina, da bi zopet videla 'Mavrico', ampak samo 50 centov, ali me slišiš samo 50 centov, če se pa hočeš malo bolj postaviti pa lahko daš dolar in boš postala 'patron' in veš, če boš kupila za dolar vstopnico, se boš počutila kot princeza, ko boš sedela tam spredaj s tako imenitnimi ljudmi kot so naš č. g. kanonik Oman, naš sodnik g. Lausche, spoštovana Mr. in Mrs. Eršte iz St. Clairja, Mr. Perfolia in same take odlične osebe. Veš pa tudi Jaka bo prišel, tisti Jaka, ki v Ameriški Domovini piše tisto kolono, ki jo ti najrajši bereš. Ga boš vsaj lahko spoznala. Ali ne bo že samo to vredno en dolar, zato pa vzemi vstopnico kar za dolar — na — ker že kar vidim kako ti ponos raste v obeh."

"Veš Reza, radovedna sem kam neki bo šel pa ves tisti dobiček?"

"No Špela, to je pa najvažnejša stvar. Glej 'Kanački' so se namenili, da bo šel ves dobiček za novo cerkev sv. Lovrenca. Ali ni to tudi nekaj, zato pa jaz prodajam vstopnice, da bo ja dvorana nabito polna. Tudi dopis sem napisala, ki ga nameravam poslati v Ameriško Domovino. Glej saj ga imam tukaj, ti ga bom pa prebrala, saj ni dolg:"

"Kanački zopet vprizore 'Mavrico'."

Kdor je videl to krasno spevoigro, jo bo hotel še enkrat videti in kdor je še ni videl naj pride v nedeljo 7. januarja v Slovenski narodni dom na 80. cesti, kjer bodo 'Kanački' ponovili to krasno spevoigro v korist nove cerkve sv. Lovrenca. Dovolj bo žalosti in veselja. Slišali boste krasne narodne pesmi, ki jih je zložil sam pevovodja zbora g. Louis Šeme. Videli boste tudi slovensko ohcet. Vstopnina bo samo 50 centov ali en dolar, kdor hoče postati 'patron.' Po igri bo domača zabava v spodnji dvorani in tudi 'Godec' in 'Andrej' bosta zaigrala, da bo vse veselo.

Torej vabim vse sosednje mladinske pevске zore in prijatelje pevcev in sploh vse od blizu in daleč. Pridite v nedeljo 7. januarja v dvorano na 80. cesti, da vidite krasno spevoigro, ki jo ponovi mladinski pevski zbor 'Kanački.' Na svidenje,

Reparjeva Reza.

"No, Špela, sedaj vidiš; da bodo prišli vsi tvoji prijatelji, ko bodo brali ta dopis, zato tudi ti ti ne smeš zamuditi tega."

"Saj ne bom, Reza. Glej, že eno uro tukaj s tabo klepetam, mož pa doma večerje čaka, al' bo jezen, že kar vem. Počakaj no malo in daj mi še eno vstopnico po dolarju, pa bo tako vesel, da bo pozabil, da je jezen. Zdaj moram pa hitro v prodajalno. Na svidenje, Reza!"

"Na svidenje, Špela, v nedeljo popoldne 7. januarja v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti."

Tako sta se pogovarjali Reparjeva teta in ongava teta, ko sem šla s mambo v prodajalno in zato se jima tudi jaz pridružil in kličem vsem: Na svidenje!

"Kanaček."**15 let na cesti**

Ko premišljam preteklost 15 let, se spominam na gotove doživljanje med našimi rojaki, ki so mi naklonjeni in spominjam se tudi mnogih, ki so že odšli v večnost.

Kratka je doba 15 let in v drugem oziru pa tudi dolga, ker se v tem času mnogo doživi in tudi mnogo spremeni. Svet vedno bolj napreduje in se modernizira in ravno tako tudi naše "novo mesto" Newburgh. Ko sem pred 15. leti prišel s svojim "biznesom" — voziti sadje in zelenjavo po ulicah krog naših gospodin, takrat se je tudi v Newburghu pričelo z delom nove cerkve, ker se je takrat zidalo samo pod zemljo "klet," so me večkrat podražili, da bo tam ciglana (ceglovna).

Sedaj pa pogledajmo, danes po tolikih letih, kaj je zrastle iz ceglovnice. Kmalu bomo vsi fararji in še drugi z nami ponosni na novo cerkev, za kar gre prvo priznanje č. g. kanoniku Omanu, ki zna tako imenitno voditi in gospodariti faro sv. Lovrenca in pri njegovem delu mu pomagata tudi spoštovanca vredna Rev. Šlapšak in Rev. Baznik kakor tudi dobri fararji, ki po svojih močeh pomagajo finančno.

Kmalu nam bodo v zvoniku zapele novi zvonovi. Takrat se bo tudi od mojega zida odvalilo za iste sod sladke kapljice, da bodo zvonovi lepše peli in vabili posebno našo mladino, da bo ostala med nami v naselbini, posnemala nas starše in vzdrževala našo cerkev.

Vsak pričetek je težak, toda s korajžo in pridnim delom se vse premore. Ko sem jaz pred 15. leti prišel z mojo zeleno kramo in kokkajskami so mi tudi nekateri rekli: "Rudi, ne bo za kruh!", da hvala Bogu, vsako leto je šlo boljše, vedno več prijateljev in odjemalcev ter zaupnosti sem dobil med našimi rojaki. Zato si štejem v dolžnost, da se ob 15. letnici mojega trgovanja posebno zahvalim mojim odjemalkam — gospodinjam, ker ste od mene kupovale in tudi imele včasih poplajenje z mano. Večkrat ste me pokarale, da se mmalo preveč natrekan, sedaj vam pa kar po pravici povem, da kadar sem bil, sem ga vselej pri vas dobil. Le tošnji: "Ohijčan" je pa že tako močan, da me je prvič skrivil v naši naselbini, potem pa na Union Ave. Ko so Stancelnova mama (Mrs. Gliha) to opazili, so se pa malo dalj časa zamudili pri mojem biznesu. Napravili so mi tako pridigo, da mi jo tudi moja mati niso take. Fajn so me ošpotali, češ, da nisem vreden svoje žene in ne svojih otrok in da če bom še tak mucek vozil okrog, da nisem vreden, da bi kupovali od mene. "Oh, če bi imela jaz takega dedca ga kar zadavim, ne bi te tako glajšatala kakor te tvoja Francka," tako so vzdihovali.

Ko sem se hotel malo opravičiti,

ti, da sem samo malo pokušal "ohijčana," pa so takoj zavpili: "Kar tiho bodi, sedaj jaz govorim!" Obljubiti sem jim moral, da se bom odslej vedno držal nazaj pri kozarcu, pa se tudi držim in še prav rad posebno, če je "špaga" notri. Tega pa Stancelnova mati ne smejo zvedeti.

Sicer pa besedo prav moško po pedlarsko držim, ko grem iz Union na Jutrovo 93. cesto jo zavijem na Rosewood. Moja boljša postaja je pri Ulepičevih, kjer so fejšt dolenske korenine. Tam so mi dali takega cvička, da je še Stajerca skrivil, čvčil in čvčil me je toliko časa, da so naposled noge in jezik odpovedali službo za tisti dan. Sam ne razumem kako me je moj železni konj pripeljal domov in spravil v posteljo.

Ojoj, ko bi bili drugi dan slišali mojo boljšo polovico, kako zna tudi ona napraviti fino pridigo in jaz sem moral pa kar lepo ponižno poslušati posebno se zato, ker ni bila mojemu žledocu nobena stvar po volji in s precej žaltovnim obrazom sem moral nadaljevati svojo pot na Vineyard. No, tam sem jih moral pa zopet precej preslišati: "Kje si pa večerjal bil, kje si hodil, al' si se bil že spet napil?" Opravičil sem se jim, da sem imel že drugod tako "fejšt biznes," da mi je bilo vsega zmanjkalo in da sem imel tudi "flat tajner" itd., ravno tako se je godilo z mano tudi v Garfield Heights in Maple Heights.

Tako sem lepo zadovoljil vse moje cenjene odjemalke in ko sem se peljal domov mimo Maple Heights Narodnega doma je bilo pa zopet nekaj narobe. Tam imajo tak magnet, da me ja kar s truka potegnili, grlo mi je postalo suho, da tudi slina niso šle več dol. Ko me je zagledal Mike Plut, da sem še trezen se je tako začudil, da bi bil skoro omedlel radi tega. Tudi jaz sem se bil prestrašil tega dogodka in zato sem pa hitel prilivati mojemu žledocu. Potem je pa začelo rojiti v njem najmanj tristo tisoč hudičkov in so me hoteli vsak na svojo stran raztrgati. Hotel sem jih potolažiti zato sem brž še ene dva spili in sem bil zopet zadovoljen in zdrav, da sem zavriskal in zapel, kot bi od svojega dekleta iz vas šel...! Pa če verjameste al' pa ne.

Tako sem samo malo opisal svoje dogodljaje in kateri me poznate jih veste pa še več. Vseli me pa le, da vam morem postreči in se pri vas ustaviti in se tako vselej zadovoljen vrnem k svoji družini. Ker ste mi bili vseh petnajst let tako naklonjeni in če sem kaj kedaj res malo polomil ali kaj nerodnega naredil ste mi vselej spregledali ter upam, da mi boste tudi še v bodoče zato sem se namenil, da bom 13. januarja 1940 napravil fin banket v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

Postrežba bo prvovrstna, kosja večerja, fina kapljica itd. Sezite že sedaj po vstopnicah, ki jih lahko dobite pri meni in v vsaki naselbini pri mojih prijateljih. Cena je \$1.00. V prodaji bodo samo do 11. januarja, da se bo vedelo za koliko ljudi bo treba pripraviti. Za fino poskočnice bo igral "Ribničan" Hojer. Rekel je, da bo tako igral, da bom jaz lahko z vsako mojo odjemalko plesal, pa če se mi prav za eno klatfro noge izrabijo. Marsikaj pa se bo zvedelo tudi 13. januarja v dvorani in tudi marsikatero uganilo.

Torej bodite mi prisrčno pozdravljeni in naklonjeni se v bodoče ter se odzovite v obilnem številu mojemu vabilu na banket, ker vem, da vam ne bo žal. Se vam priporočam še za naprej vam udani,

Rudy Novak — štajerec, prodajalec svežega sadja.

—Trst. Pred sodiščem se je moral zagovarjati sofer Rubbieri, ki je v Nabrežini povozil kolezarja Teodorja Okretiča. Bil je oproščen, ker je dokazal, da ni zakrivil nesreče.

Za pouk in izobrazbo

Piše
LOVRENC
SUHADOLNIK

**ČLANEK 14
DOBER NASVET**

Ko otrok doraste dobo od treh do petih let, tedaj je čas, da se ga uči kako naj ne izraža v zahvalo, ali mogoče sožalje. Vcepi ti je treba v njegovo mlado dušo že tedaj, da se zna v vsakem slučaju dostojno izražati kakor pač zahtevajo okoliščine.

Veliko je takih otrok, ki znajo že čistati predno dopolnijo šesto leto. Takega otroka je tudi kaj lahko naučiti dostojne besede. Prijazna beseda je sicer zelo majhna obzirnost napram svojem bližnjemu, toda pokaže veliko razliko med olikanim in neolikanim človekom in ravno ta mala pozornost pomaga, da ti bodo ljudje naklonjeni in hvaležni.

Uči svojega otroka ljubeznivega, mirnega in dostojnega obnašanja. Odvračaj ga od zavisti in sovraštva do svojega bližnjega, ker v nasprotnem slučaju mu bo ravno to grenilo življenje. Otrok naj se nauči, že v zgodnji mladosti, ceniti prijateljstvo in spoštovanje in nikdar ne dopusti, da bi slabo govoril o enem ali drugem.

Omenil sem že, da se mora otroka naučiti spodobnega obnašanja pri mizi, ker potrebno je, da se otrok navadi zavživati svojo hrano v miru in z zadovoljstvom, ker le na ta način bo njegov žledoc prebavljal v redu in dajal moč telesu. Etikaj pri mizi je velikega pomena in nikdar ne dopusti, da bi se otrok obnašal kot da je sam pri mizi. Nikakor ni dostojno, da steza svoji nogi pod mizo ter tako nadleguje druge. Neotesanost se pokaže tudi, če se tako nerodno obnaša, da s svojimi komolci suje svojega sosedu. Pokaži svojemu otroku kako se spodobno sedi ter kadar je naj nikar ne srebilej in cmoka, da bi se ga slišalo po vsej sobi.

Uči svoje otroke, da se spomni jo tudi Boga, od katerega sprejemajo vse dobrate. Starši morajo s svojim dobrim vzgledom pokazati, da pripoznajo Boga in sicer z molitvijo pred in po jedi. Prepričani bodite, da vas bodo tudi vaši otroci posnemali v vseh lepih navadah. Kako lepo in ganljivo je slišati slovenskega očeta, ki se ne sramuje izpolnjevati naših starih slovenskih običajev, ki vsako svoje delo začne z Bogom in tudi konča z molitvijo ter na ta način postavlja svoj otrokom trdno podlago pravega, poštenega, katoliškega življenja.

Starši ne bojte se, da bi vaši otroci zašli na slaba pota, če ste vi storili svojo dolžnost do svojih otrok. Pokažite svojim otrokom pravo pot in prepričani bodite, da se vas bodo tudi vaši otroci z veseljem spominjali, vas in vaših nasvetov. Če bi se pa le primerilo, da bi vaši otroci zašli v kakšno slabo družbo, bodite sigurni, da vaši dobri nauki in dober vzgled ni bil zaman. Prej ali slej bo otrok spregledal in se spomnil dobrih nasvetov svojih staršev in se tako zopet vrnil na pravo pot.

Tudi ne smem pozabiti omeniti, kar se mogoče nekaterim bralecem ne bo prav videlo in se ne bodo strinjali z menoj, toda kljub temu je velike važnosti: "Uči svoje otroke spolnjevati cerkvene zapovedi in cerkev po svojih močeh tudi podpirati." O tem bomo brali v prihodnjem članku malo bolj podrobno, ker je važno in zelo potrebno, da tudi o tem malo premislimo.

(Dalje prihodnjč.)

—Kanal. Pri delu si je 29-letni Jernej Tronkar zlomil nogo. Pospeljalo so ga v goriško bolnišnico.

ST. CLAIR RIFLE CLUB

Članstvu našega kluba naznanjam, da se vrši prihodnja seja našega kluba v četrtek 4. januarja in opozarjam članstvo, da se iste tudi gotovo udeležijo polno številno. Na tej seji bo treba ukreniti vse potrebno glede našega banketa, ki se vrši v soboto 13. januarja.

Na tem banketu bomo servirali srnjakovo pečenko. Naša člana, Frank Kosec in Louis Ferkol sta ustrelila vsak enega lepega srnjaka v ta namen. Vsem tistim, ki se žele udeležiti našega banketa, priporočam, da si preiskrbite vstopnice pravočasno, da jih ne zmanjka. Dobite jih lahko pri vseh članih našega kluba. Ne zamudite te prilike, da vam ne bo potem žal. Torej člani na svidenje na seji 4. januarja in 13. januarja na banketu!

Tajnik.

IZ DOMOVINE

—Neprijetno obvestilo. Med mariborskimi meščani je nekaj takih, ki so se svoječasno bahali, da nalagajo ves svoj denar v inozemstvu. Prigovarjali so se celo svojim znancom, naj raj spravijo prihranke čez mejo, češ "dinar ni nobena valuta." Med temi so celo nekateri uslužbenci izrazito narodnih mariborskih podjetij, ki imajo zelo lepe plače. Seveda so nosili svoje prihranke čez mejo na skrivaj. Vojni dogodki so jih zelo neprijetno presenetili, ker so uvideli, da ne morejo več svobodno razpolagati s svojim dobrotimtetjem, naloženim v inozemskih bankah. Še bolj neprijetno vest so pa dobili te dni — njihovi denarni zavodi so jim poslali pordrilo, da bi se otrok obnašal kot da je sam pri mizi. Nikakor ni dostojno, da steza svoji nogi pod mizo ter tako nadleguje druge. Neotesanost se pokaže tudi, če se tako nerodno obnaša, da s svojimi komolci suje svojega sosedu. Pokaži svojemu otroku kako se spodobno sedi ter kadar je naj nikar ne srebilej in cmoka, da bi se ga slišalo po vsej sobi.

Uči svoje otroke, da se spomni jo tudi Boga, od katerega sprejemajo vse dobrate. Starši morajo s svojim dobrim vzgledom pokazati, da pripoznajo Boga in sicer z molitvijo pred in po jedi. Prepričani bodite, da vas bodo tudi vaši otroci posnemali v vseh lepih navadah. Kako lepo in ganljivo je slišati slovenskega očeta, ki se ne sramuje izpolnjevati naših starih slovenskih običajev, ki vsako svoje delo začne z Bogom in tudi konča z molitvijo ter na ta način postavlja svoj otrokom trdno podlago pravega, poštenega, katoliškega življenja.

Starši ne bojte se, da bi vaši otroci zašli na slaba pota, če ste vi storili svojo dolžnost do svojih otrok. Pokažite svojim otrokom pravo pot in prepričani bodite, da se vas bodo tudi vaši otroci z veseljem spominjali, vas in vaših nasvetov. Če bi se pa le primerilo, da bi vaši otroci zašli v kakšno slabo družbo, bodite sigurni, da vaši dobri nauki in dober vzgled ni bil zaman. Prej ali slej bo otrok spregledal in se spomnil dobrih nasvetov svojih staršev in se tako zopet vrnil na pravo pot.

Tudi ne smem pozabiti omeniti, kar se mogoče nekaterim bralecem ne bo prav videlo in se ne bodo strinjali z menoj, toda kljub temu je velike važnosti: "Uči svoje otroke spolnjevati cerkvene zapovedi in cerkev po svojih močeh tudi podpirati." O tem bomo brali v prihodnjem članku malo bolj podrobno, ker je važno in zelo potrebno, da tudi o tem malo premislimo.

—Kladivo je vrgel inženirju v glavo. V neki tovarni se je pripetil včeraj razburljiv dogodek. V kurilnici zaposlen Josip Skerget se je razburil, ker ga je nadzorujoči inženir Miro Vodeb nekaj opomnil, pa je zgrabil za pol kg težko kladivo in ga inženirju vrgel v glavo. Zadal mu je močno rano ter so inženirja takoj odpeljali v sanatorij. Na policiji je Skerget izjavil, da je izvršil dejanje v hudi hipni razburjenosti.

Če verjamele al' pa ne

"No, Pepe, ali si še jezen name, ker sem ti zadnjič izbil eno oko?"

"Nak, nič več nisem jezen. Ampak povem ti pa, če bi mi še drugo oko izbil, orka lui, te nikdar več ne pogledam."

Kdo je največji lopov na svetu? Zdaj se še ne ve, ker za prvenstvo tekmujeja Hitler in Stalin. Šele zgodovina bo priznala enemu ali drugemu prvo nagrado.

WINNETOU

Po nemškem izvirniku K. Mays

"Molči! Moj ujetnik si!"
"Se ne!" je divje zakričal. "Tu-
le imaš!"

Zgrabil je puško za cev, pla-
nil in zamahnil.

Skočil sem in ga sunil s pestjo
pod pazduho. Sunek ga je okre-
nil, zamaha pa nisem mogel več
zadržati, puškino kopito je uda-
rilo Williama po glavi. Nezave-
sten se je zgrudil.

Ljudje so planili v šotor. Kri-
čanje jih je privabilo. Zgrabili
so Gibsona.

"Ne streljajte!" sem kriknil.
Živega sem hotel imeti Gibsona.
Pa prepozno je bilo.

Strel je počil. V glavo zadet
se je Gibson zgrudil.

"Ne zamerite, gospod!" je de-
jal tisti, ki je streljal. "Tako je
v navadi pri nas."

Strel je bil menda dogovorje-
no znamenje med Gibsonom in
njegovimi tovariši. Bojni krik
Indijancev je jeknil po dolini. Či-
marre so bili že čisto blizu šoto-
rov.

Uhlmann je planil ven, njego-
vi ljudje pa za njim. Strelji so
pokali, ljudje so kričali. Naspro-
tnika sta se spoprijela.

Sama sva bila z Ohlertom v
šotoru. Pokleknil sem k njemu,
da vidim, ali je morebiti mrtev.

Pa žila mu je še bila, le neza-
vesten je bil. Pomiril sem se, ga
položil na posteljo in odšel ven,
da pomagam.

Ni bilo treba.
Različni petrolej je v potoku go-
rel z visokim plamenom, kakor
po dnevi, tako svetlo je bilo po
dolini. Čimarre so doživeli vse
drugačen sprejem, nego so ga
pričakovali. Mnogo jih je že pa-
dlo, drugi so se še brezupno bo-
rili, večinoma pa so bežali.

Senor Uhlmann je stal pri šo-
toru in pošiljal svoje kroglice, kjer
je le videl kakga sovražnika.
Svetoval sem mu, naj nemudoma
pošlje del svojih ljudi pod vod-
stvom Hartona po skrivni stezi v
tabor Čimarri in naj ji mprilavi
zasedo. Čimarre so bežali ob po-
toku navzdol, delavci bi jih pre-
hiteli in počakali pri konjih na
tiste, ki bi se jim posrečilo uiti
iz doline.

Senor Uhlmann je koj ubogal.
V treh minutah je bil napad
odbit.

Delavci so res zasedli tabor
Čimarri in jih primerno sprejeli,
ko so pribežali. Ostali so čez
noč v taboru. Le Harton se je
vrnil.

Niti slutiti ni, kdo je edina žr-
tev ponesrečenega napada. Vzel
sem ga s seboj, sedla sva blizu
ognjev, ki so jih delavci zakuri-
li, in povedal sem mu, kar je mor-
al zvedeti.

Jokal je kakor otrok. Vse
sem mu moral pripovedovati, ka-
ko sva se srečala z bratom, kaj
vse sva doživela, za vsako besed-
do je hotel vedeti, ki mi jo je
povedal prejšnjo noč. Ljubil je
brata, že davno mu je vse odpu-
stil, šel je za gambusina, ker je
upal, da ga bo na tem potu še
vsaj enkrat v življenju srečal. In
ko sva se vrnila v šotor, me je
pri trupu rajnega brata prosil,
naj tudi njemu bom prijatelj,
kakor sem bil njegovemu nesreč-
nemu bratu.

Drugo jutro sva vzela njegovo
sedlo in ga razrezala.

In našla sva listino, ne pose-
bno debelo, pa zelo bogato. Raj-
ni je zapustil bratu bančna na-
kazila z zelo visokimi številkami
ter točen opis in podroben načrt
bonanze, ki jo je našel nekje v
Sonori.

Fred Harton je bil milijonar.
Še o Gibsonu in William Oh-
lertu vam moram povedati.

V žepih mrtvega Gibsona sem
našel ves denar, ki ga je dvignil
pri raznih bankah na račun Wil-
liamovega očeta, newyorškega
bankirja, izvemši seve vsote, ki
sta jih z Williamom porabila za
potovanje. Kaj da je prav za
prav nameraval s svojo ubogo

žrtvo, tega še danes ne vem.
Najbrž bi mi tudi njegova se-
stra, senorita Felisa Perilla, ne
bila znala tega povedati, čeprav
je bil z mladim Ohlertom k njej
namenjen.

William Ohlert je bil še živ,
še vedno pa nezavesten. Zato ni-
sem mogel odpotovati, ostati sem
moral pri prijaznem Uhlmannu.
Kar mi je bilo čisto všeč. Sem
si vsaj lahko odpočil in si ogle-
dal življenje v bogati bonanzi.
Sele ko bi si Ohlert opomogel,
sem mislil odpotovati z njim v
Chihuahua in ga izročiti zdrav-
niku.

Old Deatha smo pokopali in
postavili na njegovem grobu
križ iz srebrne rude.

Fred Harton je izstopil iz Uhl-
mannove službe. Bogat je bil, ni
mu bilo treba služiti. Sklenil je,
da se bo za nekaj časa naselil v
Chihuahui in si odpočil po na-
porih gambusinskega življenja.

Da sta bila Uhlmann in njego-
va žena vesela tastovega in bra-
človega obiska, tega mi ni treba
posebej povedati. Langeja sta o-
stala v bonanzi in stopila v Uhl-
mannovo službo. Kako se jima
je pozneje godilo, ne vem, vsekaj-
kor pa mislim, da boljše ko prej v
covaškem poklicu.

Winnetou je ostal še nekaj ča-
sa pri meni. Svoje Apače je po-
slal domov, Uhlmann jih je boga-
to obdaril.

Fred Harton je nekaj dni po
napadu odpotoval v Chihuahua.
Prosil me je, da ga naj na vsak
način spremljam v Sonoro in mu
pomagam iskati bonanzo, ki mu
jo je brat zapustil. Obljubil sem
mu vsaj toliko, da ga bom obiskal
v Chihuahui.

Crnc Sam je tudi odpotoval s
Hartonom. Kako je opravil svo-
je zaupno poslanstvo, tega ne
vem. Tudi tega ne vem, ali se
je vobče še kdaj vrnil k senor
Cortesiju v La Grange.

In dva meseca pozneje sem bil
gost dobrega očeta Benita iz kon-
gregacije El buen pastor —
Dobri parstir — v Chihuahui.
Njemu, najiskusenejšemu zdrav-
niku severnih mehiških pokra-
jin, sem izročil svojega bolnega
Williama. In uspelo mu je, da ga
je popolnoma ozdravil. Popolno-
ma pravim, kajti ko se je Wil-
liam zavedel, se mu je vrnilo tu-
di duševno zdravje. Udarce s
puškinih kopitov je ubil njego-
vo fiksno idejo. Čisto je pozab-
il, da hoče biti pesnik in še bla-
zen pesnik povrh. In iz zmede-
nega, norega pesnika se je raz-
vil zdrav, vesel, živahen mlad člo-
vek. Tudi očeta se je spet do-
bro spominjal in kar hrepenel
je, da ga kmalu spet vidi.

In dnevno sem pričakoval oče-
ta. Seveda sem mu poslal podro-
bno poročilo in dobil tudi odgo-
vor, da pride sam po sina, Wil-
liamu seveda o tem niti besede
nisem povedal. Prosil sem tudi
bankirja Ohlerta, naj me razre-
ši moje dolžnosti pri Master Josy
Taylorju. Ni mi bilo več za de-
tektivski poklic, vse bolj mi je
rastle hrepenenje po svobod-
nem, nevezanem življenju. Odlo-
čil sem se, da pojdem s Harto-
nom v Sonoro.

Stari Harton me je vzljudil,
pristrčno prijateljstvo se je raz-
vilo med nama. Vsak dan me je
obiskal v samostanu in se zelo
zanimal tudi za zdravje mlade-
ga Ohlerta.

William Ohlert pa se je čisto
spremenil. O pesniku in pesniko-
vanju niti slišati ni hotel. In kar
je najbolj čudno, popolnoma iz
spomina so mu izginili dogodki
od dneva, ko je zbežal iz očetove
hiše, pa do trenutka, ko se je
prebudil iz nezvesti.

In nekega dne smo sedeli v ce-
lici očeta Benita in si pripovedo-
vali.

Tedaj je potrkal vratar in po-
rinil v celico po starnega gospo-
da.

(Dalje prihodnjič.)

JOZE GRDINA:

PO ŠIROKEM SVETU

Da se jih odkrižam posežem denec.

Stopil sem k imenitnemu stu-
dencu in otroci, ki so bili tam,
so mi postregli z čašo, da sem
se pokrepčal z vodo iz Mariji-
nega studenca, ki se mi je zde-
lo podobno drobnarijo; naj-
bolj so bili seveda zadovoljni z
bakšišem, četudi bolj malim.
Otroci tukaj so sicer prav ži-
vahni in otroško razposajeni,
toda hudobni niso, kot so na
primer po kakih drugih krajih;
tu so se mi prav dopadli, sliči-
no kakor v Betlehemu. Zato
sem se prav rad odzval ter jim
delil kar mi je že prišlo pod
roko.

Marijin studenec, kamor so
ženske hodile po vodo, ima svoj
izvirek pri cerkvi sv. Gabrije-
la, ki je nekoliko više, nato če
če pod zemljo in tu privre zo-
pet na dan. Imeniten je ta
studenec, kajti tu sem je hodi-
la po vodo Mati božja, ki je
često prišla tu z vrčem, si na-
točila vode ter jo nesla na svoj
skromni dom, kjer je gospodi-
njila, rabila vodo za kuhinjo
in z to vodo si je gasila žejo
sv. Družina. Da je hodila Mati
božja tu sem po vodo k temu
strencu ni nobenega dvoma,
ker to je edini studenec v Naza-
retu; bil je tedaj, ko je tu bi-
vala sv. Družina in je tukaj še
danes. Vse se je spremenilo,
studenec je ostal ter po vsej
pravici nosi ime: Marijin stu-

denec.
Stopil sem k imenitnemu stu-
dencu in otroci, ki so bili tam,
so mi postregli z čašo, da sem
se pokrepčal z vodo iz Mariji-
nega studenca, ki se mi je zde-
lo podobno drobnarijo; naj-
bolj so bili seveda zadovoljni z
bakšišem, četudi bolj malim.
Otroci tukaj so sicer prav ži-
vahni in otroško razposajeni,
toda hudobni niso, kot so na
primer po kakih drugih krajih;
tu so se mi prav dopadli, sliči-
no kakor v Betlehemu. Zato
sem se prav rad odzval ter jim
delil kar mi je že prišlo pod
roko.

Od Marijinega studenca se
napotim proti Casa Novi. Od
tod sem v jasni noči zrl na Na-
zaret ter ga gledal kakor prvo
noč Jeruzalem. Krasen je bil
večer pri pogledu na mesto,
kjer je toliko let bivala sv.
Družina. Pred dušo so mi vsta-
jali svetopisemski dogodki, ki

so se godili tukaj v tem neznat-
nem mestu, katerega si je iz-
bral Večni Kralj ter tu preži-
vel svojo mladost povsem po-
pokren svojemu redniku in Ma-
teri.

Nazaret. Ti neznatno zani-
čevano mesto, kako si bilo
povišano! V obeh svojih soses-
dov nisi bilo kaj prida na do-
brem glas. "Ali more iz Naza-
reta kaj dobrega priti?" Ta-
ko je vprašal Natanael Filipa,
ko mu je povedal, da so našli
Jezusa iz Nazareta. Pa je pri-
šel ravno iz Nazareta. Ne iz
mogočnega cesarskega Rima,
ne iz Aten, kjer je bilo sredi-
šče kulture in omike, ne iz
drugih slavnih mest, niti iz Je-
ruzalema, kjer so sedeli judov-
ski prvaki ter iz knjig sklepali,
kdaž pride obljubljeni Mesija.
Zaničevani Nazaret je bil oni
iz katerega je prišel.

Ime Nazareneec je odmevalo
od ust do ust in na križu, na ka-
terem je izkrcval za človešt-
vo, je bilo zapisano: "Jezus
Nazareški Kralj Judov." Tako
je ukazal napisati sodnik, ki
Ga je obsodil na smrt. "Jezusa
izčete, Nazareškega križane-
ga! Vstal je!", tako je pove-
dal angel pobožnim ženam, ko
so v jutru velikonočne nedelje
prišle pred Gospodov grob, ki
je bil pa že prazen.

Proti Jezusu Nazareškemu
so se dvigali kralji in cesarji,
rekoč: "Nočemo, da bi nad na-
mi vladal Nazareneec!" Pa so
zarožljali meči ter sekali glave
pristašom Nazarenca in v to
okrutno službo so privzeli še
ogonj in divjo zverino, da zatro
pristaše Jezusa iz Nazareta.
Ni šlo! Onemogli so morali
priznati, da je boj proti Njemu
brez uspeha. "Bova videla, Na-
zareneec, kdo izmed naju je
močnejši!" je siknil ves srdit
rimski cesar Maksencij, ko se
je pred Rimom vršila ona od-
ločilna bitka, med njegovim in
Konstantinovimi četami; šel je
na bojišče, da izvojuje zmago
nad Konstantinom, ki je prodi-
rad pod znamenjem križa. To-
da nekaj ur potem je že plava-
lo mrtvo telo Maksencija po re-
ki Tiberi: Nazareneec je zma-
gal. Od tu iz Nazareta je za-
vladal On, pred katerim je pa-
del na kolena poganski Rim.
Ga priznale Atene in v ruševi-
nah in krvi Ga je priznal trdo-
vratni Jeruzalem. Vse je bilo
hočeš nočeš primorano prizna-
ti, da je Jezus iz Nazareta ne-
premagljiv.

Tudi današnji svet, ki misli,
da bo šel mimo in preko Njega
ter brez Njega dosegel blago-
stanje, je v veliki zmoti, če mi-
sli, da bo človeštvo srečno le
tedaj, ko bodo zatrlj nauke
Nazarenca. Ne! Ravno obrat-
no bo: tem večja mizerija, a
nazadnje bodo pa morali pri-
znati, kot so priznali tisoči, da
je boj proti Jezusu Nazare-
škemu brez upa na zmago, pač
pa prav neizogiben poraz za
vse Njegove sovražnike. Proti
Jezusu iz Nazareta lahko še
tako divjajo Stalin, Jaroslav-
ski, Hitler, se penijo komuni-
sti, socialisti in vsi prosvitljeni
naprednjaki, pa bodo nazadnje
prav razočarani priznali izja-
lovitev svojih bojev napram Je-
zusu iz Nazareta.

Ze bolj pozno sem legel spat.
Soba, katero so mi odkazali v
gostišču Casa Nova, je bila
prav čedna, postelja pa prav iz-
borna in kmalu sem prav trd-
no zaspal. Zjutraj sem bil zo-
pet na vse zgodaj na nogah,
ker nikakor ni kazalo, da bi
tratil čas v postelji, kajti le še
nekaj ur mi je bilo odmerjenih
v Sveti deželi; zato sem skušal
uporabiti ta čas od rane ure pa
do skrajne minute.

Prva moja pot je bila v cer-
kev Oznanenja, v votlino, da se
na tej najbolj slavni božji poti
Marijini poklonim nebeški
Kraljici, ki je tod hodila ter z
svojimi nogami posvetila ta
kraj kot ga ni na nobenem dru-
gem kraju zemeljske oble. Le-
reta, Lurd in druga številna

božja pota Marijina so imeni-
ta, toda nad vsemi temi stoji
Nazaret, kraj Marijin z cerkvi-
jo Oznanenja. V tej cerkvi
sem bil potem pri sv. maši in
tu sem je prišel potem tudi dr.
Aleksič, ki je na najbolj sve-
teno kraju, na kraju Oznanen-
ja opravil sv. mašo, potem pa
se je poslovil od mene ter mi
želel srečno pot še po drugih
krajih.

Prav težko mi je bilo pri tem
slovesu, ko sem po maši podal
roko temu mojemu izbornemu
spremljevalcu po Sveti deželi,
ki mi je bil kakor angel Rafa-
el mlademu Tobiji. V večšo
roko me je vodil iz enega kra-
ja v drugega, mi z svojo zna-
nostjo pripovedoval, razkazo-
val pa pojasnjeval, da mi je
bilo potem vse tako jasno ra-
zumljivo ter polno najboljšega
užitka. Boljšega vodnika kot
sem ga imel jaz si ne bi mogel
želeti. Brez njega bi jaz kaj
takega ne doživel kot sem. Vse
je tako odmeril pa razdelil, da
nisem ure zapravil po nepo-
trebnem in sem vse tako z pri-
dom porabil. Pri slovesu sem
se mu še enkrat prav toplo za-
hvalil za ves trud, ki ga je imel
z menoj; še mi je naročil, da
pozdravim rojake, zlasti v
Ameriki, potem pa se je odpe-
ljal proti Jeruzalemu.

Dalje prihodnjič

ZAHVALA

V prijetno dolžnost si šteje-
va, da se tem potom zahvaliva
vsem najinim številnim prija-
teljem, znancem in sorodni-
kom, ki so nama priredili 2. de-
cembra 1939 tako lepo iznena-
denje ob priliki najine 25 let-
nice zakonskega življenja. Ta
dan nama bo ostal do smrti v
spominu. Torej dovolite na-
ma, da vam izrečeva prisrčno
zahvalo.

Najprej se zahvaljujema se-
stri Mary Blatnik, najinemu si-
nu, Tončki Jevnik in Mrs. Cil-
ki škrbec, ki so se toliko trudi-
li, da so vse to pripravili. Za-
čudena sva bila, ko so naju ta-
ko lepo izpeljali namreč, da
greva na Mr. in Mrs. Kerinovo
15 lethico in ko sva pa midva
vstopila v dvorano so pa nama
zavpili "Surprise." Bila sva
tako presenečena, da nisva ve-
dela pri čem sva, kar obstala
sva kot okamenela, ko sva za-
gledala toliko najinim prijate-
ljev pred seboj. Kaj takega si
nisva pričakovala.

Bila sva tako presenečena,
da se niti zahvalila nisva vsem,
ker je človek ves iz sebe kadar
se mu kaj takega pripeti.

Nadalje se zahvaljujema sle-
dečim:

Družini Thomas in Joseph-
ine Thomas, Mr. in Mrs. Mer-
var, Wade Park; Mr. in Mrs.
Mervar na St. Clair Ave., Mr.
in Mrs. Drenšek, Mr. Ahlinu,
Mr. in Mrs. Glavič iz Bonna
Ave., Mr. in Mrs. Laurič, Mr.
Anton Lesarju, Mr. in Mrs.
Globokar in mami, Mr. in Mrs.
Mirtič, Mr. Steve Pirnat, Mr. in
Mrs. Fifold in Kocjan, Mr. Jim
Pograjc, Mr. in Mrs. Kozely iz
Holmes Ave., Mr. in Mrs. Je-
rala.

Mr. in Mrs. Režek, Mr. in
Mrs. Mawer, Mr. in Mrs. Jud-
nič, Mrs. Makovec, Mr. in Mrs.
Centa iz E. 74 St., Mrs. Mež-
naršič, Miss Posh, Mrs. Agnes
Jerich iz E. 60 St., Mr. in Mrs.
Kardel, Mr. in Mrs. Možek iz
E. 60 St., Mr. in Mrs. Mihcic,
Mr. in Mrs. Ovsec, Mrs. Rose
Zupancić iz Edna Ave., Mrs.
Frances Vicie in družina, Mr.
in Mrs. Oražem, Mr. in Mrs.
Deželan, Mr. in Mrs. Možek iz
E. 53 St., Mr. in Mrs. Longar,
Mr. in Mrs. J. Zele, Mr. in Mrs.
Klemenčič, Mary Globokar,
Mr. in Mrs. Pekol, Mr. in Mrs.
Kolar.

Mrs. Kobe, Mrs. Peterlin,
Mr. in Mrs. Mike Vidmar, Mr.
in Mrs. Russ, Mr. Potokar, Mr.
in Mrs. Zupancić iz Edna Ave.,
Mr. in Mrs. Pianekci, Mr. in

Mrs. Hrovat, Mr. in Mrs. L. Ze-
le, Mr. in Mrs. Kenik, Mr. in
Mrs. Perko, družina Benčina,
Mr. in Mrs. Kopic, Mr. in Mrs.
Korach, Mr. in Mrs. Koren, Mr.
in Mrs. Novak (Bakery), Mr.
in Mrs. Suln, Mr. in Mrs. Pa-
pež, Mr. in Mrs. Slapnik ml.,
Mr. in Mrs. Zeleznik, Mr. in
Mrs. Levstik, Mr. in Mrs. Fa-
bian, Mr. in Mrs. Zupancić iz
West Park, Ohio, Mrs. Flan-
dera, Mr. in Mrs. Sutton C. Gi-
rod, Mr. in Mrs. Jerich iz St.
Clair Ave.

Mr. in Mrs. John Kastelic,
Mr. in Mrs. Mervar, Bliss Ave.,
Mr. in Mrs. Komatar, Mr. in
Mrs. Zakrajšek iz E. 74 St.,
Mrs. Mary Brul, Mr. in Mrs.
Lap, Mr. in Mrs. Brodnik, Mrs.
Mary Bradach, Mrs. Agnes
Sire in družina, Mr. Jerry Bo-
hinc, Mr. in Mrs. Zaverl, Mrs.
Andolek, Mr. in Mrs. Blatnik,
Mr. in Mrs. Vidmar iz E. 74 St.,
Mr. in Mrs. Zakrajšek, Corne-
lia Ave., Mr. in Mrs. Kotnik,
Mr. John Papež, Mr. in Mrs.
Markušič, Mr. in Mrs. Molly
Novsak iz Bonna Ave., Mr.
Frank Banič, Mr. in Mrs. Ster-
le iz E. 60 St., Mr. in Mrs.
Klopčič, Mr. in Mrs. Koželj,
Mr. in Mrs. Koželj ml., Mrs.
Straus in družina, Miss Mary
Pečjak.

Mrs. Gorenčič in družina,
Mr. in Mrs. Mahne st., Mr. in
Mrs. Mahne ml., Mr. in Mrs.
Virant, Mr. in Mrs. Mišmaš iz
E. 53 St., Mrs. Lenaršič, Mrs.
Julija Bokar, Mrs. Urbančič,
Mr. in Mrs. Tanko, Mr. in Mrs.
Slapnik st., Mr. in Mrs. Sušnik,
Mr. in Mrs. Stampfel, Mr. in
Mrs. Bizjak iz E. 58 St., Mr. in
Mrs. John Davies, Mrs. Lau-
rich iz E. 58 St., Mr. in Mrs.
Čebul, Mr. in Mrs. Pajk, Bon-
na Ave., Mr. in Mrs. Lužar, Mr.
Kollander, Mrs. Helena Maly,
Mr. in Mrs. Mesojedec iz E. 61
St., Mr. in Mrs. Stanonik, Bon-
na Ave., Mr. in Mrs. Zupancić
iz E. 61 St., Mr. in Mrs. Frank
Zakrajšek (pogrebni), Mr. in
Mrs. Flašman.

Mr. in Mrs. John Gornik,
Mr. in Mrs. Milavec, Mr. in
Mrs. Vert iz E. 71 St., Mr. in
Mrs. Skoda, Mrs. Opalek, Mr.
in Mrs. Čelesnik, Mr. Hudok-
lin, Mr. John Zgonc, Mrs. Mi-
lavec iz E. 61 St., Mrs. Mihel-
čič, Mrs. Ana Skuly, Mr. in
Mrs. Telič, Mrs. Lunder, Mr. in
Mrs. Korin, Mr. Joe Pograjc,
Mr. Fric Meden, Mr. in Mrs.
Makše iz West Parka, Mr. in
Mrs. Mesojedec iz Thames
Ave., Miss Ana Ilc.

Torej najlepša hvala kuha-
ricam Mrs. Škrbec in Mrs. Hri-
bar, ki so se tako potrudile in
toliko nakuhale in napake vse-
ga. Lepa hvala dekletom, ki
so tako pridno stregla in dela-
la. Ravno tako lepa hvala za
darila in za poslano čestitke.

Sorodniki in prijatelji, pre-
pričani bodite, da vas bova o-
hranila v hvaležnem spominu
in ob enaki priliki se bova po-
trudila, da vam tudi dejansko
pokaževa svojo hvaležnost. Če
sva pa kakšno ime, po pomoti,
mogoče izpustila, pa naj naji-
na zahvala velja tudi tistemu.
Končno pa želiva vsem našim
sorodnikom, prijateljem in
znancem srečno in zadovoljno
novo leto 1940.

Mr. in Mrs. Anton in
Ana Tomsic,
1193 E. 61st St.
Cleveland, Ohio.

MALI OGLASI

Naprodaj

restavrant in gostilna, licenca za
pivo in žganje. Za naslov se po-
izve v uradu tega lista. (4)

Pri nas dobite

v sredo in četrtek sveže jetrne in
kravne klobase po 5c vsaka, do-
mače suhe klobase po 28c funt,
domače kisle zelje po 6c funt. Se
vključno priporočamo vsem gos-
podinjam.

Anton Ogrinc

6414 St. Clair Ave.

Poglavar Seneca Indijancev zahteva, da da vlada Zed.
držav Niagaraške slapove nazaj njih rodu, ki so bili nekda
njih last.

V zverinjaku v San Franciscu si voščita dva kosmatin-
ca veselo božične praznike, če ne mar srečno novo leto. Ju
je precej v hlačah, kot se vidi.

Ko so hrasli šumeli

ZGODOVINSKI ROMAN

Čez nekaj časa se mu je zazdelo, da se prav pod svodom kakor zlatorumena, v loku zapognjena lisa vidi svetloba.

Ščenek se je temu mestu približal in videl, da ga oči niso varale: vidna je bila ne le svetloba, ki je prodirla skozi precej široko špranjo, temveč tudi del opeke okoli nje.

Ko je Ščenek iztegnil predse roke, je zadel ob kup prsti in kamenja; legel je nanj in kleče pritisnil obraz k špranji.

Spredaj, za opečno pregrado, se je še kakih deset sežnjeval nadaljeval hodnik, v katerem se je nahajal Ščenek; nadalje je kakor širok rokav držal v precej globoko klet, podobno prostorni izbi, ki jo je razsvetljevala svetilka, viseča pri stopnicah.

Klet je bila polna vseh mogočih reči: v enem kotu je stala ogromna, z železom okovana skrinja; zraven so stale cele gore zabojev, natlačeni z različnim blagom, ležale v plahte zavite bale ustrojenih kož, mečev in hebard; po stenah so visele samostre, šlemi štiti in raznovrstno drobno orožje.

Ščenek je pozabil svoj strah in oči so mu vzplamtele: silno ga je zamikal pogled na čudovite, pri luči lesketajoče se velikanske meče s prav takimi ročaji.

V delu kleti, ki ga je on videl, ni bilo ljudi. Ščenek je pritisnil uho k špranji — nikakih glasov ni bilo slišati.

Previdno je otipal kraj okoli sebe in se prepričal, da se je hodnik ali kedaj sam podrl ali pa so ga nalašč zasuli z vsakovrstnim gruščem in vrh tega še zadelali s poprečnim zidom, za štiri opeke debelim.

Ščenek je s težavo vteknil levo roko v špranjo, ki se je bila napravila od usada pregrade, in poskušal k sebi potegniti vrhnje opeke, a se niso premaknile; porinil je tedaj še drugo roko skozi, začel se je šibek hresk in dve vrsti opeke sta zdrknili Ščenuku

h kolenom; prizadevaje si, da ne bi delal šuma, jo je položil tako, da bi mu ne bila v napotje, in zagrabil naslednjo vrsto; delo je postalo lažje in čez nekaj minut se je prav pod obokom hodnika napravila luknja, popolnoma zadostna, da bi zlezal človek skozi njo.

Ščenek je vteknil glavo vanjo in začel poslušati. Vladala je prejšnja, nemotena tišina.

Druga izhoda, kakor skočiti v klet in poskusiti, se po njej rešiti, Ščenek ni imel; vrniti se, je pomenilo — začeti znova bloditi po strašni temi in morda celo umreti od gladi.

Ščenek ni premišljal, spustil je noge doli in, držeč se z rokami z kraj zidu, zdrknil na tla.

Ko je nekoliko počakal, se je dvignil in se začel v temi tihotapiti vzdolž stene; na koncu se je stisnil prav k njej in pogledal iz-za ogla.

Klet je bila prazna. Na levi od mesta, kjer je stal Ščenek, so držali na vrh kameniti skladi dolgih položnih stopnic. Nad njimi je bila videti odprta lina.

Oklevali ni smel: po goreči svetilki soditi, se ljudje, ki so bili v kleti, lahko vsak trenotek vrnejo in zapro lino; dospeti na prosti bi postalo potem nemogoče.

Ne um, ampak čut je pokazal Ščenuku, kaj je treba storiti. Kakor mačka je skočil k svetilki in jo upihnil; v dveh skokih je bil nato spet na prejšnjem mestu in komaj je legal za oglom po dolgem po tleh, so se na vrhu začeli drsajoči koraki.

"Hudič vendar, ali je ugasnilo?" se je slišal nemški vzklík. Človek se je godrnjal in počasi spustil v temi v klet, položil nekaj na spodnjo stopnico, snel laterno in začel stopati z njo nazaj, da bi jo na vrhu prižgal. Vžigalice so bile izumljene šele v devetnajstem stoletju.

Ščenek je napeto sledil vsakemu gibu Nemca. Da bi se vrgel nanj in ga končal, bi bilo delo trenutka, toda strah, da potem brez dvoma najdejo njegovo podzemeljsko zavetje, ga je zadrževal.

Nemec je prišel na vrh in komaj je zašaral tam sredi globoke tišine s copatami, je Ščenek zletel po stopnicah in prišel v neko sobo; v temi je komaj opazil okno; Ščenek je razločil omaro in še nekaj dolgega, črnega. Bil je zastor nad leseno posteljo. Ščenek je skočil vanj in zadržal sapo.

Skoraj istočasno so se odprla vrata in pokazala se je motna svetloba svetilke. Skozi zastor je Ščenek videl blede, upadla lica luč nesočega starca z udrtimi očmi in kakor ptičji kljun zaostrenim nosom; bela čepica s čopkom, ki se mu je zibal na vratu, in razgrnjena rjava ponočna halja sta odevali njegovo dolgo, suho telo. Bil je mojster Preis.

Vstopivši v spalnico, je stavec skrbno zaprl za sabo vrata na zaklep, a komaj je prišel vstric postelje, se je začulo trkanje na nasprotna zaprta vrata.

Preis se je zdrzil, ustavil in zavil tesneje v haljo.

"Kaj je?" je vzkliknil.

"Jaz sem, Herman..." se je odzval mlad glas za vrati; "ali je mogoče k vam, stric?"

"Ne, ne, spim..." je naglo odgovoril Preis, "sem že legel..." in se umeknil k postelji, toliko da ni zadel s hrbtom Ščenka.

"Lahko noč..." se je slišalo iz-za vrat.

"No, no, no... tudi tebi!" je zamrmral stavec in se po tihem plazil k lini; stari ni maral, da bi ga kdo videl hoditi v posvečeno klet.

In Preis se je začel spuščati po

stopnicah.

Komaj je njegova bela čepica izginila pod podom, je Ščenek skočil k vratom, ki jih je bil Preis zaprl, jih odprl in prišel v prostorno kuhinjo, slabo razsvetljeno z ognjem, ki je tlel na ognjišču.

Na mizi poleg okna je ležal nož; Ščenek ga je beže pograbil, vteknil pod pazduho, odprl vhodna vrata in bil že na ulici.

Zunaj je vladala tema; na nebu so se videli črni obrisi streh; nekje daleč je kakor žolta, motna točka brlela svetilka.

Ščenek je sklepal, da bo tam najbrž kaka vinarna in se je napotil k njej. V temi se je čutil varnega, a drzna rešitev iz pravkar grozeče mu nesreče ga je silila na smeh.

Ko je prišel do vinarne, je videl, da je še odprta, in bila je prav tista, ki jo je iskal.

Stopivši k vhodu v klet, je, da bi ga ne opazili, od strani pogledal skozi vrata.

Za najbližjo mizo je sedelo z vrčki piva v rokah pet rejenih meščanov in eden izmed njih je nekaj z vnebo pripovedoval, kar so njegovi tovariši pozorno poslušali. Pri nogah enega je ležal na tleh velik pes.

Ščenek je odšel vstran, kamor ni segala svetloba, in obstal ob zidu hiše, ne daleč od začetega zidanja.

Ni mu bilo treba dolgo čakati: bilo je že pozno in vinjeni vinski brateci so se začeli razhajati domov; vsak je nesel prižgano ročno svetilko.

V smer, kjer je prežal Ščenek, je krenil samo eden, Anders, tisti, ki je bil s psom; Ščenek je slišal njegovo žvižganje in klicanje psa in se je hotel že skoraj

odreči svoji nameri, toda zdajci se je obrnil, stekel k novi gradbi, skočil na podoknik, se spravil z njega na zid in legel nanj.

Meščan Anders je bil dobre volje, tu pa tam postajal in se izpodbudno pogovarjal sam s seboj in s psom. Toda ker so mu bile noge slabše poslušne nego jezik, je, da ne bi ponižal ne svojega lastnega dostojanstva ne svoje osebe, nesel v desni roki lešerbo in mahal z njo, z levo pa se je previdno oprijemal zidu.

In zdajci je svetilnica opisala v zraku krog in treščila na tlak; pes je besno zalajal, a Anders sam se je dvignil v zrak — "više od stolnice," kakor je potem pripovedoval, zabingljal z nogami in bil zletel še više, a je o pravem času zmolil molitvico na čast svetemu Antonu in hudič ga je izpustil iz svojih šap.

Stvar je bila seveda nekoliko drugačna: brž ko je Anders prišel vstric Ščenka, ga je ta prijel z zidu za vrat, dvignil v zrak in mu, ker je bil popolnoma na varnem pred zobmi zaganjajočega se in besnečega psa, vzel iz žepa biserno mošnjo, nato pa mu dal možnost, da je kakor vreča moke čmoknil na tla, pri čemer mu je še, kdo ve iz kakih razlogov, s sunkom v tilnik olajšal pot.

Čez pol ure je Ščenek že sladko spal v svojem podzemlju in emokal in pokušal to, kar ga je čakalo, da bo jutri kupil za dva srebrna tolarja, najdena v biseri mošnji meščana Andersa, ki ga je bil rešil sam svet Anton.

Sedemnajsto poglavje
Minilo je še nekoliko dni in

Ščenek je, kakor je menil, zaznal, kje so njegovi tovariši zaprti: posrečilo se mu je opaziti, kako so dvakrat pripeljali k mestni hiši v spremstvu oborožene straže neke ljudi, straža pa se je potem vračala brez njih. Kakor je sklepal Ščenek, so jih pustili v ječi.

Ščenek je imel prav: pod rotovžem je resnično bila druga, toda le mestna ječa.

Množica na trgu je vedno radovedno opazovala privedene ljudi in nekoč se je Ščenuku, ki se je bil pomešal v gručo zijal, posrečilo preriniti se z njimi do rotovških vrat in opaziti, da se vrata v ječo nahajajo na levo od notranjih stopnic.

Isti večer, brž ko je nastopil mrak, se je Ščenek napotil k rotovžu, da bi pogledal, ali in s kakim ključavnicom se zapirajo vhodna hrastova vrata vanj. Na njegovo žalost pa se je pokazalo, da so bila vrata zaprta na ključko in od znotraj; Ščenek je poskusil upreti se vanje s pleči, a se je prepričal, da ne bo drugega kakor ropot.

Zdajci se je spomnil, da so bile notranje stopnice razsvetljene skozi precej veliko okno nasproti vhodu, najbrž z dvorišča. Toda obstoji li to dvorišče in je li možno priti nanj?

Ščenek je krenil v stransko, kakor špranja ozko ulico, šel krog vogla in zdajci stal pred dobro znano stavbo mestne hiše od zadnje strani. Dvorišča ni bilo; tam se je nahajal nezazidan prostor, založen s skladnicami opeke, desk in brun.

Vhoda na rotovž s te strani ni bilo.

Hipoma je začul Ščenek za hrbtom težke korake in govorjenje. Skočil je za kup brun in opazil patrolo treh s helebardami oboroženih ljudi v šlemih; pred-

nji je nosil prižgano svetilko.

Blodeča luč je ošinila molčeče skladanice in patrola je šla, ne da bi našla kaj sumljivega, mirno dalje in izginila za ovinkom ulice.

(Dalje prihodnjič)

Filmska igralka Joan Bennette in milijonar Woolworth Donahue, se bosta najbrže v kratkem poročila.

Mrs. Roosevelt je obiskala za praznike čehoslovski bazar v Washingtonu, kjer je nakupila več stvari. Bazar je bil prirejen za odpomč češkemu narodu.

Dr. Walter Engelberg, star 40 let in zaposlen pri nemškem konzulatu v New Yorku, je bil nedavno umorjen v svojem stanovanju.

Tyne Mekela iz Englewood, N. J., izsolana bolničarka, je odpotovala na Finsko, da tam streže ranjenim rojakom. Ž njo je odšlo več kot 100 drugih prostovoljcev.

Svedski premier Hansson, ki zagovarja strogo nevtralnost Švedske, obenem bo pa zamišljal z obema očesoma, če bodo zavezniki pošiljali municijo na Finsko preko Švedske.

Pek Bill Baker iz Santa Barbara, Cal. je napravil 100 funtov težko torto za praznike in jo poslal Rooseveltu v Belo hišo.

V BLAG SPOMIN

ob drugi obletnici, odkar je umrl naš ljubljeni soprog in oče

FRANK KRALL

Premiul je 3. januarja, 1938

Leti dve te zemlja krije, dom je tvoj teman, nam pa najti ni utehe, srce kliče te zaman.

Žalujoča soproga in hčerki.

ZENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna rabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega

ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA

"ENGLISH-SLOVENE READER"

kateremu je znižana cena in stane samo:

\$ 2.00

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA

6121 St. Clair Ave. — Cleveland, O.